

สรุปการฝึกอบรม

โครงการอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ (CGIA)

หลักสูตร Comprehensive

๑. นางสาวอรพินท์ ฤกษ์เนาวรัตน์ นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ กลุ่มตรวจสอบภายใน หลักสูตร Comprehensive รุ่นที่ ๑๑ ณ ห้องจรัสเมือง ๑ โรงแรมเดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพมหานคร จัดโดยกรมบัญชีกลาง ตั้งแต่วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ รวมระยะเวลา ๑๒ วัน

๒. การฝึกอบรมตามหลักสูตรดังกล่าว มีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

๒.๑ เพื่อพัฒนาและยกระดับวิชาชีพการตรวจสอบภายในภาครัฐมาตรฐานสากล ให้ผู้ตรวจสอบภายในมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและวิธีการของงานการตรวจสอบภายในที่ถูกต้อง

๒.๒ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้หรือประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพให้กับระบบการตรวจสอบภายในภาครัฐ การเป็นที่ยอมรับ การเพิ่มประสิทธิผล ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการบริหารภาครัฐ

๒.๔ เพื่อส่งเสริมให้เกิดกลไกการกำกับดูแลควบคุมตนเองที่ดี เพื่อให้เกิดวินัยการคลังในการบริหารจัดการองค์กร

เนื้อหาสาระและหัวข้อวิชาของหลักสูตร มีดังนี้

การวางแผนและจัดทำแผนงานสำนักงาน (IA Strategic Plan & Auditing Plan)

การตรวจสอบภายใน คือกิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร

การตรวจสอบภายในช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการ บริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

การบริหารงานตรวจสอบภายใน

หัวหน้างานตรวจสอบภายในควรจัดการให้การตรวจสอบสามารถเพิ่มคุณค่าให้องค์กร ได้แก่ เพิ่มโอกาสแห่งความสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ให้กับองค์กร ด้วยการระบุการดำเนินการที่มีความเสี่ยงและที่ต้องมีการปรับปรุง หรือลดความเสี่ยง หรือจุดอ่อน ให้กับองค์กร

หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน ต้องกำหนด

- แผนการตรวจสอบตามความเสี่ยง
- นำเสนอแผนและทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อขออนุมัติจากผู้บริหารและคณะกรรมการ
- กำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติงาน
- ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ
- รายงานผลต่อผู้บริหารและคณะกรรมการเป็นครั้งคราว

รวมทั้งต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพและปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องด้วย

การกำหนดวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่และโครงสร้างองค์กร

การวิเคราะห์และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งการวางแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
- กำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ แผนยุทธศาสตร์
- กลยุทธ์ของงานตรวจสอบภายใน
- แผนการปฏิบัติการ
- การประเมินผลและการควบคุม
- ตัวชี้วัดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แบ่งเป็น ๓ กระบวน ดังนี้

๑. กระบวนการวางแผนการตรวจสอบ

จุดเริ่มต้น ในการวางแผนการตรวจสอบ หน่วยตรวจสอบภายในต้องคำนึงถึงประเด็น ดังนี้

- มีอะไรให้ตรวจ (Audit Universe)
- จะตรวจอะไร (Risk Assessment)
- จะตรวจเมื่อไหร่ (Audit Plan)

ขั้นตอนการวางแผนการตรวจสอบตามความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ สรุปได้ดังนี้

๑. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ โดยดูจาก KPI ของหน่วยงาน
๒. วิเคราะห์ความเสี่ยงแบ่งตามประเภทความเสี่ยง ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านการรายงานและการเงิน และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
๓. ประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง
๔. วิเคราะห์และประเมินการกำหนดกิจกรรมการควบคุม
๕. นำความเสี่ยงที่จัดลำดับว่าเป็นความเสี่ยงสูง/กลาง/ต่ำ เพื่อนำมาจัดทำแผนการตรวจสอบ
๖. กำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ
๗. กำหนดขอบเขตของการตรวจสอบ
๘. จัดทำแผนการปฏิบัติงาน โดยกำหนดนโยบายและแนวทางการตรวจสอบ เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้ในการตรวจสอบ การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ

การจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีควรครอบคลุมถึงเรื่องวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ดัชนีวัดผลความสำเร็จ ตารางการตรวจสอบ แผนงบประมาณและบุคลากร และเสนอแผนเพื่อขออนุมัติ

๒. กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับมอบหมายงานจะต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงาน เพื่อกำหนดประเด็นการตรวจสอบ วัตถุประสงค์การตรวจสอบ ขอบเขตการตรวจสอบ และแนวทางการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ และนำเสนอหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการปฏิบัติงานก่อนที่จะเริ่มกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบต่อไป

๓. กระบวนการรายงานและติดตามผลการตรวจสอบ

การรายงานและติดตามผลการตรวจสอบ การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ เสนอหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในสอบทาน และเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาสั่งการให้หน่วยรับตรวจ

ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ รวมทั้งการติดตามผลว่าหน่วยรับตรวจดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

การควบคุมและประกันคุณภาพ

Engagement Planning

A Case Study for Process Risk Assessment, Internal Control Design, ICQ Development, Control Assessment, Audit Program Development and Working Paper Design.

การวางแผนภารกิจการตรวจสอบ

กระบวนการประเมินความเสี่ยง การออกแบบการควบคุมภายใน การออกแบบแบบสอบถามการควบคุมภายใน การประเมินผลการควบคุม การออกแบบโปรแกรมการตรวจสอบ และการออกแบบกระดาษทำการ

การวางแผนการตรวจสอบ

๑. ตั้งวัตถุประสงค์การควบคุม สิ่งที่เราจะตรวจว่าต้องการทราบเรื่องใด
๒. วางแผนการตรวจสอบ เก็บหลักฐานเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์
๓. หากพบประเด็นและสื่อสารให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องครบถ้วน

การวางแผนภารกิจการตรวจสอบ

๑. Control Objectives กำหนดวัตถุประสงค์การควบคุม โดยเลือก Control ที่มีปัญหาและที่สำคัญ
๒. Risk ประเมินความเสี่ยง
๓. Control Activities ประเมินกิจกรรมการควบคุมที่กำหนด
๔. Audit Evidence ทุกการควบคุมต้องมีหลักฐาน
๕. Audit Program – Prelim Survey การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น และจัดทำโปรแกรมการตรวจสอบ
๖. Working Paper – ออกแบบกระบวนการ/จุดควบคุมของกระบวนการ ผังทางเดินเอกสาร (Flowchart และ ICQ ออกแบบแบบสอบถามการควบคุมภายใน
๗. Audit Issues – สรุปประเด็นการตรวจสอบ การเขียนประเด็นที่ตรวจพบ ประกอบด้วยข้อเท็จจริง (Condition หลักเกณฑ์ (Criteria ผลกระทบ (Effect สาเหตุ (Cause และข้อเสนอแนะ (Recommendation
๘. Audit Report – การรายงานผลการตรวจสอบ

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management

ความเสี่ยง หมายถึง ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ที่จะส่งผลกระทบต่อภารกิจขององค์กร ความเสี่ยงวัดได้จากผลกระทบจากเหตุการณ์และโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น

ระดับของความเสี่ยงสามารถวัดได้จากผลที่ตามมา (Consequence และโอกาส (ความเป็นไปได้ ที่เหตุการณ์ ๆ หนึ่ง เป็นไปได้ทั้งในทางบวกหรือลบ

การระบุความเสี่ยง (Identify risks : เป็นกระบวนการในการระบุ ว่า อะไรที่จะเกิดได้ เกิดขึ้นเพราะอะไร และเกิดได้อย่างไร

ทางเลือกในการจัดการกับความเสี่ยง (Treatment Options

๑. ยอมรับ (Accept
๒. ลดความเสี่ยง (Reduce risk โดยลดโอกาส (Likelihood ผลกระทบ (Consequences หรือลดทั้งคู่
๓. โอนความเสี่ยง (Transfer ทั้งหมดหรือบางส่วน

๔. หลีกเลี่ยง (Avoid)

๕. การคงความเสี่ยงไว้ (Risk Retention)

หลักเกณฑ์และแนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

การกำหนดประเด็นที่ใช้ในการประเมิน

๑. มาตรฐานการตรวจสอบภายในและจรรยาบรรณการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

๒. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. คู่มือ/แนวทางปฏิบัติการตรวจสอบภายในภาคราชการ

๔. หลักเกณฑ์การบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM: Total Quality Management ใช้หลักวงจรการจัดการแบบ Deming (PDCA: Plan Do Check Act

จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายใน

จรรยาบรรณที่กำหนดโดยกรมบัญชีกลาง (พ.ศ. ๒๕๕๔) องค์ประกอบของจรรยาบรรณ หรือจรรยาบรรณการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ประกอบด้วย

๑. ความซื่อสัตย์ (Integrity)

๒. ความเที่ยงธรรม (Objectivity)

๓. การรักษาความลับ (Confidentiality)

๔. ความสามารถในหน้าที่ (Competency)

การสัมมนาวิชาชีพการตรวจสอบภายในและปัญหาในการตรวจสอบภายใน

- สรุปปัญหางานตรวจสอบ

- ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ตรวจสอบภายในกับหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.)

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม/สัมมนา

ผู้ตรวจสอบภายใน ได้ได้รับความรู้เพิ่มเติม โดยการอบรมเน้นการสร้าง ความเข้าใจ และทักษะการตรวจสอบภายใน พร้อมทั้งการประยุกต์ใช้ซึ่งสามารถนำไปใช้ในงานด้านการตรวจสอบภายใน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนางานตรวจสอบภายในและการให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล